

Pikku-Syöte, Syöte nationalpark

Vandrare – naturen kallar, men läs ändå det här

Du får **röra dig** till fots, på skidor och med snöskor samt ro och paddla i Syöte nationalpark. Cykling är tillåten längs anvisade leder sommartid, och var som helst under den snötäckta tiden av året, förutom längs skidspår och snöskoleder. Vi rekommenderar ändå att du alltid håller dig till leden om en sådan finns tillgänglig.

Tältning är tillåten i närheten av alla friluftsanläggningar såsom dag- och ödestugor i nationalparkens rekreationszon. I vildmarkszonen får du slå läger var som helst. Zonerna ser du på den bifogade kartan. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Toraslampi, om du inte är rädd för spöken...

I Iso-Syöte strövområde kan du slå läger och röra dig fritt med egen muskelkraft. Där finns också fina rastplatser och leder. Gränserna för Iso-Syöte strövområde hittar du på den bifogade kartan.

Hundar är välkomna till nationalparken i koppel. Skyldigheten att hålla hunden kopplad är lagstadgad och tryggar både naturens och hundens säkerhet. I Syöte är hundar välkomna i alla stugor, men fråga gärna om det passar andra som är i stugan.

Eldning är tillåten på anvisade platser i nationalparken, dvs. i dag- och ödestugor och i vindskydd, med ved som är reserverad för ändamålet. Platserna där man får göra upp eld hittar du på kartan. Torr ved och en yxa för vedklyvning finns i rastplatsernas lider. Att göra upp eld ingår inte i allemansrätten.

När varning för skogsbrand råder är det endast tillåtet att göra upp eld i övertäckta eldstäder försedda med rökkanal. Sådana finns i alla dag- och ödestugor. Då är det inte tillåtet att göra upp eld i vindskydd och på eldplatser utomhus. På [Meteorologiska institutets webbplats](#) kan du kontrollera om det råder varning för skogsbrand.

Plockning av bär och matsvamp är tillåten. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera hjortron och traktkantareller.

Fiske i form av mete och isfiske är tillåtet enligt allemansrätten i icke-strömmande vatten. För spöfiske krävs att du betalat fiskevårdsavgift. För fiske i strömmande vatten behöver du dessutom ett vattenområdesspecifikt tillstånd som du kan köpa på naturumet. Bra fiskeställen som våra utflyktsrådgivare kan rekommendera är Pärjäinjoki älv eller Lauttalampi sjö.

Jakt får endast idkas av ortsbor.

Avfallshanteringen är vi alla ansvariga för tillsammans eftersom det inte finns någon organiserad avfallshandling i nationalparken. Allt som du bär med dig ut i naturen ska du alltså ta med dig tillbaka igen. Vi blir extra glada om du också plockar upp enstaka skräp som andra glömt efter sig.

Naturen får du inte skada, och du får inte plocka annat än bär och nyttosvampar i nationalparken.

Djur får du inte ofreda, jaga, fånga in eller döda. Undantag är lagligt fångad fisk och mygg. Däremot kan du beundra och titta på alla djur som rör sig fritt så länge du inte stör dem.

Snöskoter får du inte köra i nationalparken, men på andra håll i Syöte finns fina spår avsedda för skoteråkning. Kom dock ihåg att köpa ett spår tillstånd innan du åker. Våra friluftsrådgivare kan rekommendera Syöteympyrä snöskoterled.

Motorfordon får du inte köra i nationalparken.

Kom ihåg etikett i friluftslivet!

1. **Respektera naturen** – ändra inget i den. Håll sällskapsdjur kopplade.
2. **Håll dig till markerade leder** och följ alla regler som gäller färd sätt. Kontrollera om och när det finns begränsningar som gäller vistelsen vid ditt utflyktsmål.
3. **Slå läger endast på anvisade platser.** Diska eller tvätta dig aldrig direkt i vattendrag. Följ reglerna som gäller vid ödestugorna.
4. **Gör upp eld endast där det är tillåtet**, använd helst friluftskök. Gör aldrig upp eld när varning för skogs- eller gräsbrand råder.
5. **Skräpa inte ner.**

Naturen i Pikku-Syöte – det här kan du se

Om du anländer till den här vandringsleden mellan januari och mars är det troligt att du kommer att stöta på en labyrint av vita stående pelare. Någonstans djupt inuti en sådan stor pelare finns en kärna – ett träd. Det här snöfenomenet är karakteristiskt för Syöte.

De snötäckta träden ser ut som om någon har dumpat ett enormt lass med snö över dem, snö som sedan satt sig fast överallt på träden. Konstigt nog handlar det här sällan om snö som fallit ner över träden ovanifrån. Men också det händer ibland. Upplegor som bildas till följd av snöfall är kramsnöupplegor som uppkommer när temperaturen är nära noll grader.

Ett mycket vanligare fenomen är dock upplegor som består av rimfrost. Sådana bildas när fuktig luft som har tagit fart över öppet hav tränger in över inlandet. I takt med att markytan stiger blir luften underkyld. När den träffar ett träd fryser den till och fastnar. Upplegor på trädgrenar består alltså vanligtvis av rimfrost som kondenserat på dem.

När förutsättningarna är de rätta kan det snabbt bildas stora mängder upplegor. I genomsnitt väger en upplega 100 kilo för varje meter av trädets höjd, och ett träd kan bära en last på tusentals kilo. Det här är en hård prövning för träden.

Även om du inte vandrar längs den här leden under tiden när granarna är tyngda av snö kan du ändå se spår efter upplegorna överallt. Ett spår som är lätt att lägga märke till är trädbeståndet i området. I områdena nära toppen av de skogsklädda höjderna i Syöte är granen det dominerande trädet, och upplegorna är en av anledningarna till det. Den nordliga smala ljusformade granen har anpassat sig väl till upplegorna. Den smala formen och de nedåtriktade grenarna står väl emot upplegornas vikt. Om en gran går sönder i vinden är brytpunkten uppe i toppen. Sådana topplösa granar är också lätta att hitta i landskapet.

Med tiden kommer det att växa ut en ny topp på granen. Tallen å sin sida brister ofta längre ner på stammen av upplegornas tyngd och mister alla sina gröna delar när den går av. Den kan därför inte förnya sig, utan kommer ohjälpligen att sakta förvandlas till en död torrfrua. Därför finns det bara en vinnare i kampen om herraväldet på Syötes skogsklädda höjder. Och det är granen.